

Zkušenosti z projektu MUNISS

Základní popis a historie

Projekt MUNISS (aktuálně Mezinárodní univerzitní studentská soutěž) vznikl jako nápad na půdě ESF MU v roce 2010, tehdy ještě s názvem Masarykova univerzitní studentská soutěž. Vše začalo u myšlenky posunout praktikovanou výuku týmové práce (tak jak se třeba realizuje v rámci simulační manažerské hry Manahra) na vyšší úroveň, tedy posunout ji do oblasti mezioborové týmové práce, kde by se potkávali studenti různých fakult a odlišných studijních oborů, aby společně v týmech zpracovávali zadaná témata a problémy. V týmech by se prakticky učili této podobě týmové práce a současně by mezioborovost umožňovala zpracovávat komplexní témata a hledat jejich inovativní řešení. Dalším prvkem ke zkvalitnění týmových výstupů pak bylo „soutěžení“, kdy se měly pro každé téma sestavovat tři týmy, které mají mezi sebou soutěžit o odměny za nejlepší řešení. Vždy v podzimním semestru se nabírají zájemci, sestavují týmy, probíhá formální oficiální zahájení a představuje zadání. V jarním semestru pak probíhá tvorba týmových prací, jejich odevzdání, vyhodnocení a formální vyhlášení výsledků.

Jako nejvhodnější partner s širokou škálou vhodných komplexních problémů byl vytipován a osloven Magistrát města Brna. Po ročním vyjednávání se podařilo dohodnout první pilotní ročník, kde město vložilo do projektu formou záštity primátora prostředky na provozní část projektu a ESF MU pak stipendia na odměny pro vítězné týmy. Sestavovalo se devět devítičlenných týmů na tři témata a projektu se (byť v různém počtu) zúčastnili studenti všech fakult MU (v každém týmu byli studenti cca poloviny fakult MU).

Během pilotního ročníku se na ESF MU podala a uspěla žádost o dotaci z EU fondů (OP VK), jejímž cílem bylo rozšíření pilotní podoby i na VUT a Mendelovu univerzitu, při zapojení Magistrátu města Brna a místní hospodářské komory. Projekt se na dva roky dostal do podoby Meziuniverzitní studentské soutěže a výrazně se (kvůli dotačním podmínkám) zvětšil, takže se sestavovalo v každém ročníku přes 30 studentských týmů na půdě zapojených VŠ. Následně se ve čtvrtém a pátém ročníku realizovala výrazně zmenšená městem dotačně podporovaná přechodná podoba s menším počtem týmů, které zpracovávaly studie či témata pro město Brno.

Nakonec se podařilo posunout projekt i do mezinárodní roviny a dojednat stabilní podobu, kdy ESF MU pro Magistrát města Brna realizuje projekt Mezinárodní studentské soutěže, kde se sestavují tři hlavní soutěžní studentské týmy, do kterých se zapojují studenti MU, VUT i Mendelu (a mohli by v případě zájmu se zapojit i studenti dalších VŠ). Kromě hlavního soutěžního tématu se občas zpracovávají doplňkové menší studie dle potřeb města. A současně se podařilo celý projekt přenést i do Bratislavy, kde je jeho nositelem Slovenská technická univerzita, která jej realizuje pro místní Magistrát hlavního města Bratislava. Tím prvek získal další prvek a kromě inspirace mezioborové může docházet i k přenosu přeshraničních nápadů. Poslední tři roky se jedná i o zapojení Vídně, které se už dvakrát málem podařilo, ale nakonec vždy v prvních měsících projektu místní partner odstoupil (jednou pro nedostatek získaných studentů a podruhé se nedohodl s místním magistrátem na podobě financování).

Zkušenosti z průběhu projektu

Počátek a pilotní 1. ročník

- na počátku bylo poměrně obtížné se od nápadu posunout k pilotní realizaci, protože vyjednávání se samosprávou, jakožto potenciálním partnerem, je vždy poměrně zdoluhavé. Nápad obsahu projektu byl natolik nosný, že zůstal zachovaný do realizační podoby téměř beze změn. Co výrazně pomohlo, byla kromě samotného nápadu i nabídka vlastních dostupných zdrojů vkládaných do projektu. Tedy snaha získat prostředky od města byla kombinovaná s nabídkou spolufinancování. Z pohledu fakulty nabídka „investice“ 100 tis Kč ze stipendijního fondu (ve formě stipendií za tvůrčí činnost) napomohla tomu, že město na své straně schválilo využití institutu „záštity primátora“, se kterým je možné spojit i finanční podporu. Takovéto prostředky lze získat výrazně snadnější cestou, než třeba individuální dotační podporu. Ve výsledku pak fakulta hradila menší polovinu nákladů a město přispělo (formou záštity na úvodní zahájení a druhé na slavnostní ukončení) o něco vyšší částkou. Pilotní ročník se také cíleně realizoval v nízkonákladovém provedení, aby stačilo získat nižší objem financování s vizí, že realizace tohoto pilotu prokáže přínosnost projektu a zvýší šance na jeho pokračování a rozšiřování

EU dotace (2. a 3. ročník)

- pilotní ročník probíhal dobře a umožnil ověřit praktickou použitelnost nápadu a získat důvěru města jakožto hlavního partnera. Už během pilotního ročníku se objevila možnost podat žádost o dvouletou EU dotaci, kde podmínkou bylo vytváření sítí většího počtu partnerů. Proto se původní myšlenka rozšířila a došlo na straně škol k zapojení VUT a Mendelu. Partnerem se stala i místní pobočka hospodářské komory tak, aby se mohla část témat zpracovávat i pro další subjekty
- výhodou úspěšně získané dotace byl výrazný objem prostředků pro realizaci dvou dalších ročníků, tedy na sestavování týmů, lektory témat, odměny pro vítězné týmy apod. Byl také dostatek prostředků na realizaci dodatečných nákladných aktivit, jako několikadenní exkurze do evropských měst pro inspiraci k řešeným tématům, letní školy apod. Navíc šlo o dotaci 100%, kdy se po partnerech ani nežádalo spolufinancování a bylo tak snazší dojednat jejich formální zapojení
- paradoxně nakonec největší problém byl se samotným formálním podáním žádosti, kdy bylo třeba získat podpisy tří rektorů a primátora města, což nakonec i přes včasný počátek dopadlo časově velmi natěsno. A byla to zkušenost, díky které se v dalších letech kolem projektu vždy snažilo minimalizovat počet oficiálně formálně zapojených subjektů
- aby se snížila míra náročnosti a šlo rozumně uřídit práci s týmy, tak se v rámci projektu rovnou předem naplánovalo, že většina týmů se bude sestavovat mezifakultně v rámci jedné VŠ a jen menšina týmů se vytvářela v plně meziuniverzitním složení. To se ukázalo jako dobrý prvek, protože odlišnosti v pojetí studia mezi jednotlivými VŠ byly přeci jen značné (na MU šlo projekt realizovat jako volně volitelný předmět za kredity, na Mendelu jako uznatelnou praxi a na VUT to byla v podstatě pouze zcela dobrovolná neformální aktivita)
- nevýhodou této podoby byla také potřeba podřídit velikost a podobu projektu minimálnímu povolenému rozsahu dotace ve výši 20 mil Kč, což si vynutilo příliš velkou a rychlou expanzi rozsahu, kdy místo pár témat a několika týmů bylo najednou třeba zpracovávat více jak 10 témat a sestavovat více jak 10 týmů na každé VŠ. Ze strany města a komory byl problém získat dostatek dobrých témat k řešení, navíc oba partneři se teprve učili, jak témata vhodně vybírat a zadávat
- v rámci řízení projektu pak byl problém ve výrazně oslabené struktuře řízení. Partneři podepisovali s MU, jakožto nositelem projektu, smlouvu a na základě ní dostali část rozpočtu projektu

k dispozici a měli je využít k realizaci a plnění dohodnutých projektových aktivit. Ale ze strany řízení projektu bylo obtížné ovlivnit podobu realizace těchto aktivit, zejména co se týče kvality a pracovního nasazení některých lektorů témat. Byl to ten případ, kdy projektový manažer v podstatě nemohl řídit a vést členy projektového týmu zapojené u partnerů projektu, pouze mohl apelovat na týmové manažery za jednotlivé partnery projektu

- bylo by lepší, kdyby šlo takovouto dotaci získat o něco později, až po možnosti si vyzkoušet více než část pilotního ročníku a nasbírat zkušenosti k lepšímu namodelování podoby tak velkého rozsahu projektu. Bohužel v případě oné dotační možnosti šlo o poslední kolo výzev v rámci daného operačního programu (a později už takovéto možnosti nebyly), takže to nešlo jinak

Situace po EU dotaci (4. a 5. ročník)

- po skončení druhého a třetího dotačně podpořeného ročníku nastal samozřejmě problém ohledně pokračování, protože bylo obtížné vyřešit přechod z té dotačně podpořené velmi expandované podoby do nějaké další navazující. Samotná dotace nevyžadovala udržitelnost ve smyslu povinnosti pokračovat v dané podobě či rozsahu. Na druhou stranu u partnerů byl zájem nějaké pokračování realizovat, ale fakticky se o tom dalo začít bavit až po skončení třetího ročníku. Takže čtvrtý ročník se nakonec realizoval v provizorní opět nízkonákladové podobě, kdy se na zadání města zpracovávaly nesoutěžní formou tři zadané studie, aby zůstala zachována kontinuita
- zjednodušený 4. ročník se využil k tomu, že během něj byla možnost dohodnout další budoucí podobu. Pátý ročník pak proběhl s dotační podporou města Brna a faktickým zapojením VUT a Mendelu, byť nositelem projektu a rozpočtu už byla formálně pouze MU (formou DPP se proplácela práce lidí z jiných VŠ či odměny studentů), což zjednodušovalo celou administrativu a odstranilo spoustu problémů z ročníků s EU dotací

Mezinárodní podoba (6. ročník až současnost)

- během pátého ročníku se také pracovalo na snaze rozšířit projekt za hranice města Brna. Podařilo se s městem Bratislava dojednat spolupráci v té podobě, že Bratislava přislíbila podpořit místní obdobu projektu (který převzal velkou většinu podoby a prvků z Brna) a realizátorem místní podoby se následně stala Slovenská technická univerzita. Současně se do projektu přidala i Vídeň a místní Technická univerzita, která ale pak během podzimu z projektu pro nedostatek studentů odstoupila. Něco podobného se opakovalo i o rok později, takže současná podoba projektu se stabilizovala na podobě partnerství dvou měst a místních škol. Z pohledu města Brna se z projektu postupně stala jedna z dlouhodobých aktivit naplňujících cíle města v oblasti partnerství s vysokými školami a zapojením studentů do aktivit města. V roce 2019 se tak poprvé uzavřela na projekt MUNISS smlouva mezi městem a MU na delší období, tedy rovnou na realizaci tří ročníků soutěže
- poslední roky tak jde u projektu MUNISS fakticky čistě formálně o dva oddělené místní lokální projekty, kde nositelem je vždy jedna vysoká škola z daného města a poskytovatelem prostředků (a zadavatelem témat ke zpracování) místní samospráva (města Brno a Bratislava). V každém městě zpracovávají soutěžní formou tři týmy jedno místní téma. Oba lokální projekty vystupují pod společnou značkou a koordinují se ve svých aktivitách. To znamená, že třeba zahájení projektu se na podzim realizuje v Brně pro týmy z Brna i Bratislavy a vyhlášení výsledků na jaře je zase pro všechny v Bratislavě. Podobně se realizují třeba reciproční workshopy, kde studenti z jednoho města jedou do druhého a na místě vytváří nápady na zadané lokální téma, které pak mohou místní týmy využít při své práci. A někdy se koordinují třeba i exkurze či další aktivity. Už v rámci rozpočtů obou lokálních projektů jsou na tyto provazující aktivity vyhrazené prostředky, ale tito

zahraniční partneři nejsou formální stranou těchto dvoustranných dotačních smluv. Celá podoba projektu je popsána tak, aby se dokázala přizpůsobit případnému přistoupení či odstoupení některého externího partnera, tedy podoba zmíněných aktivit se má realizovat podle aktuální podoby a míry externí spolupráce. Podařilo se tak velmi výhodně vytvořit sice prakticky mezinárodní projekt, který je přitom z pohledu schvalování, rozpočtu a administrativy vždy v každém městě zcela lokální. Tím se výrazně ušetřily problémy hlavně v administrativní rovině. Samozřejmě funkčnost celého řešení závisí na neformálních dohodách a důvěře mezi partnery, že každý naplní a realizuje svou část slíbených aktivit v dohodnuté podobě.

Shrnutí

Celkově je na celém vývoji projektu vidět, že když se realizuje projekt v oblasti veřejné sféry a subjektů podléhajících komplikovaným procesům ohledně nakládání s finančními prostředky (z pohledu vykazování apod.), je třeba u projektu dobře řídit nejen obsahovou rovinu, ale i funkční rovinu (jak je projekt stavěný, aby mohl dobře fungovat v rámci daných omezení nebo nejlépe se některým omezením zcela vyhnul volbou správného návrhu řešení a podoby).